

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

19 iulie 2017

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

mun. Chișinău

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de petiționarii Mocan Igor și Cvilencov Iurii, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2017,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.08.2016 – 06.09.2016;

Instanța de recurs: 07.11.2016 – 01.12.2016;

Prima instanță: 30.12.2016 – 02.02.2017;

Instanța de recurs: 15.03.2017 – 04.04.2017.

C O N S T A T Ă :

1. La 29.07.2016 în adresa Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău a parvenit spre examinare plângerea depusă de petiționarii Mocan Igor și Cvilencov Iurii, înaintată în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, cu privire la obligarea Procuraturii Generale de a înregistra plângerea din 26.07.2016 privind tragerea la răspundere penală a mai multor persoane pentru pretinse acțiuni ilegale legate de manipularea pe piața valorilor mobiliare.

În motivarea plângerii, petiționarii au invocat că, în poftida plângerii adresate Procuraturii Generale, persoanele vinovate indicate în plângere nu sunt trase la răspundere penală, prin ce i se încalcă flagrant dreptul la apărare și la un proces echitabil, din care motiv a solicitat obligarea procuraturii să înregistreze plângerea și să întreprindă măsuri în vederea tragerii la răspundere penală a persoanelor vinovate, printre care Hovorostovschi Victor, Voronin Oleg, Soclov Serghei, Harea Cristina, Tăbîrța Emma, Sturza Ion, Dosea Nina, Filip Iurie, pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 239/1, 245/1, 245/9 Cod penal.

2. Prin încheierea judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 06 septembrie 2016, a fost respinsă plângerea înaintată de petiționarii Mocan Igor și Cvilencov Iurii, ca fiind neîntemeiată.

3. Nefiind de acord cu încheierea adoptată, petiționarii Mocan Igor și Cvilencov Iurii au atacat-o cu recurs, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și adoptarea unei hotărâri de admitere a plângerii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2016, a fost admis recursul petiționarilor Mocan Igor și Cvilencov Iurii, casată încheierea Judecătoriai Râșcani din 06 septembrie 2016 și remiterea cauzei la rejudecare, în primă instanță.

În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a indicat că prima instanță eronat a examinat plângerea în lipsa petiționarilor, or examinarea cauzei în lipsa unei părți nu reprezintă altceva decât încălcarea principiului contradictorialității egalității și disponibilității părților în drepturile procesuale, deoarece din start pune în poziție defavorizată partea care a fost absentă și nu a putut răspunde la argumentele și probele prezentate de reclamant, ultima în așa mod obținând prioritate.

Prin urmare, instanța de recurs a menționat că considerentele menționate impun necesitatea admiterii recursului declarat.

5. Prin încheierea Judecătoriai Chișinău (sediul Râșcani) din 02 februarie 2017, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă și neîntemeiată plângerea petiționarilor Mocan Igor și Cvilencov Iurii cu privire la obligarea Procuraturii Generale de a înregistra plângerea din 26.07.2016 privind tragerea la răspundere penală a mai multor persoane pentru pretinse acțiuni ilegale legate de manipulare pe piața valorilor mobiliare.

6. Nefiind de acord cu încheierea nominalizată, petiționarii Mocan Igor și Cvilencov Iurii au declarat recurs în termen prin care a solicitat, admiterea recursului, reexaminarea dosarului cu emiterea unei noi încheiere prin care să fie anulată admisă plângerea petiționarilor și satisfacerea cerințelor solicitate.

În motivarea recursului, petiționarii au invocat că au fost încălcate prevederile pct. 1, art. 6 Convenției, nu le-a fost acordată posibilitatea să fie prezenți la ședințele de judecată la examinarea plângerii înaintate, din 24.01.2017 și 02.02.2017.

Petiționarii, au indicat că examinarea dosarului în prima instanță a avut loc fără citarea acestora în ordinea stabilită de lege, fapt care se confirmă în materialele dosarului.

Prin urmare, recurenții au susținut că instanța de judecată nu și-a onorat obligațiile de a îi informa în ședința de judecată. Citația trebuia să fie înmănată lor personal contra semnătură, pentru ca instanța să fie sigură de citarea legală a acestora și despre prezentarea lor în ședința de judecată.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2017, recursul a fost respins cu menținerea încheierii contestate.

8. Instanța de recurs a indicat că potrivit art. 313 alin. (1) Cod procedură penală, plângerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către bănuit, învinuit, apărător, partea vătămată, de alți participanți la proces sau de către alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, în cazul în care persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plângerii

sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plângerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege.

Alin. (6) al aceleiași norme prevede că, încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la curtea de apel în termen de 15 zile de la data pronunțării.

Instanța de recurs, a menționat că din materialele prezentate rezultă că petiționarii Mocan Igor și Cvilencov Iurii la data de 26.07.2016 au depus plângere la Procuratura Generală, prin care a solicitat examinarea plângerii în ordinea art. 274 Cod de procedură penală cu tragerea la răspundere penală a lui Victor Hovorostovschi, Oleg Voronin, Serghei Soclov, Cristina Harea, Emma Tăbîrța, Ion Sturza, Nina Dosea, Iurie Filip, pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de articolele 239/1, 245/1, 245/9 Cod penal.

Potrivit scrisorii din 18.08.2016, înregistrată cu nr. 24-r/16, procurorul, șef-interimar al Direcției politici, reforme și protecția intereselor societății a Procuraturii Generale, Alexandru Nichita, a remis plângerea petiționarilor, în contextul altei plângeri cu conținut analogic din 03.08.2016, în adresa Procuraturii mun. Chișinău, pentru organizarea examinării, potrivit competenței.

Plângerile petiționarilor au fost examinate de Procuratura mun. Chișinău, fiind emisă ordonanță de neîncepere a urmăririi penale, care a fost menționată și de către procurorul ierarhic superior, iar în prezent este contestată la Judecătoria Chișinău (sediul Centru) în ordinea art. 313 Cod de procedură penală.

Potrivit prevederilor art. 313 alin. (2) Cod de procedură penală, persoanele indicate în alin. (1) sânt în drept de a ataca judecătorului de instrucție: refuzul organului de urmărire penală; de a primi plângerea sau denunțul privind pregătirea sau săvârșirea infracțiunii; de a satisface demersurile în cazurile prevăzute de lege; de a începe urmărirea penală; ordonanțele privind încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire penală; alte acțiuni care afectează drepturile și libertățile constituționale ale persoanei.

Urmare a celor indicate, judecătorul de instrucție corect a declarat drept inadmisibilă plângerea petiționarilor Mocan Igor și Cvilencov Iurii cu privire la obligarea Procuraturii Generale de a înregistra plângerea din 26.07.2016 privind tragerea la răspundere penală a unui șir de persoane pentru pretinse acțiuni ilegale legate de manipularea pe piața valorilor mobiliare, explicându-le dreptul de a contesta acțiunile Procuraturii mun. Chișinău, în modul prevăzut de lege, în cazul dezacordului cu acțiunile/inacțiunile aferent examinării plângerii acestora.

Conducându-se de prevederile art. 313 alin. (6) Cod procedură penală, instanța de recurs a constatat că încheierea în cauză nu este susceptibilă de a fi atacată, pentru asemenea încheiere nu este prevăzută calea de atac recurs.

9. Nefiind de acord cu decizia instanței de recurs, petiționarii au declarat recurs în anulare prin care solicită casarea hotărârilor adoptate la ca, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia plângerea acestora să fie admisă.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

În contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că, în ordinea recursului în anulare, potrivit modificărilor din Codul de procedură penală din 27 octombrie 2012, poate fi atacată doar sentința, legalitatea căreia a fost verificată pe căile ordinare de atac – în apel și în recurs și a devenit irevocabilă.

Astfel, încheierile judecătorești, prin care s-au soluționat alte chestiuni decât vinovăția persoanei, în speța dată a fost examinată plângerea persoanei înaintată în baza art. 313 Cod de procedură penală, au numai un dublu grad de jurisdicție, prima instanță și de recurs, cale de atac, prevăzută de lege prin dispoziții imperative, de la care nu se permite nici o derogare.

Prin urmare, Colegiul penal menționează că decizia instanței de recurs în cazul dat, nu face parte din categoria hotărârilor irevocabile care pot fi atacate în ordinea recursului în anulare, deoarece nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție.

Așadar, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului în anulare depus de către petiționarii

Mocan Igor și Cvilencov Iurii, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

11. În conformitate cu prevederile art. 456, art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de petiționarii Mocan Igor și Cvilencov Iurii, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2017, deoarece nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 18 august 2017.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru